

2011-11-09

B E S L U T

Case Asset Management AB
Box 5352
102 49 STOCKHOLM

FI Dnr 11-6645

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Varning och straffavgift

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 10 november 2011 kl. 08:00)

1. Finansinspektionen meddelar Case Asset Management AB (556663-0389) en varning.

(25 kap. 1 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden)

2. Case Asset Management AB ska betala en straffavgift på tvåmiljonerfemhundra tusen (2 500 000) kronor.

(25 kap. 7 och 8 §§ lagen om värdepappersmarknaden)

Hur man överklagar, se *bilaga 1*.

Sammanfattning

Case Asset Management AB (nedan bolaget) har tillstånd enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV) för bl.a. diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument och investeringsrådgivning till kund avseende finansiella instrument. Därutöver har bolaget tillstånd för fondverksamhet som avser specialfonder enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder (LIF). Bolaget förvaltar tre specialfonder: Case, Fair Play och Safe Play.

Bakgrunden till undersökningen är att Finansinspektionen i slutet av maj 2011 fick information från förvaringsinstitutet för bolagets specialfonder att förvaringsinstitutet uppmärksammat brister i bolagets förvaltning av fonderna Case och Fair Play.

Finansinspektionens undersökning visar allvarliga brister i bolagets verksamhet. Finansinspektionen har bl.a. funnit att bolaget för sina fonders räkning gjort transaktioner med ett antal närstående bolag utan att det funnits tydliga riktlinjer för att identifiera och hantera de intressekonflikter som kan uppstå vid sådana

transaktioner. Bolagets organisation har vidare varit sådan att samma personer i stor utsträckning har kontrollerat den verksamhet de själva deltagit i.

Undersökningen visar också att bolaget i sin fondförvaltning har investerat fondernas medel i otillåtna tillgångar, bl.a. otillåtna penninglån till andra bolag och investeringar i icke-tillåtna värdepapper enligt LIF.

Företagsledningen, dvs. bolagets styrelse och verkställande direktör, är ansvariga för bristerna i verksamheten. Finansinspektionen anser att överträdelserna är så allvarliga att det i och för sig finns skäl att återkalla bolagets tillstånd att driva fondverksamhet.

Bolaget har i väsentliga delar medgett de överträdelser av regelverket och brister i organisationen avseende fondförvaltningen, funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad samt företagsledningens ansvar som framkommit i Finansinspektionens utredning. Bolaget har dock framhållit att det därefter vidtagit och kommer att vidta förbättringsåtgärder för att rätta till missförhållandena. Bland annat har styrelsens sammansättning förändrats genom att samtliga styrelseledamöter, utom en, har avgått och ersatts med nya ledamöter.

Mot denna bakgrund och med beaktande av bolagets åtgärder i övrigt har Finansinspektionen funnit att det inte är nödvändigt att återkalla bolagets tillstånd utan att det i stället är tillräckligt att meddela bolaget en varning förenad med en straffavgift.

1 Bakgrund

Bolaget fick sitt värdepappersrörelsetillstånd i augusti 2004. Tillståndet att förvalta specialfonder enligt LIF fick bolaget i november samma år. Bolaget har 14 anställda och omkring 300 kunder. De flesta av kunderna tillhandahålls skräddarsydd diskretionär kapitalförvaltning där en modellportfölj utgör grunden. Bolaget förvaltar därutöver tre specialfonder. Sammanlagt har bolaget cirka fem miljarder kronor under förvaltning. Förvaltningsvolymen fördelar sig ungefär till hälften vardera mellan den diskretionära kapitalförvaltningen och fondförvaltningen. Huvuddelen av bolagets intäkter kommer från fondförvaltningen, där fonden Fair Play genererar störst intäkter. Den 30 juni 2011 uppgick fondförmögenheten i fonden Case till 603 miljoner kronor, i fonden Fair Play till 1 009 miljoner kronor och i fonden Safe Play till 888 miljoner kronor.

I slutet av juni 2011 inledde Finansinspektionen en tillsynsundersökning av bolaget med anledning av att Finansinspektionen i slutet av maj 2011 fått information från fondernas förvaringsinstitut som uppmärksammat brister i förvaltningen av fonderna Case och Fair Play. Förhållandena som beskrivs i det följande avser, om inget annat anges, tiden fram till den 2 september 2011. Därefter har bolaget genomfört ett antal förändringar i företagsledningen och även avyttrat flertalet av de placeringar som Finansinspektionen har ifrågasatt.

2 Tillämpliga bestämmelser

I ärendet aktualiseras ett flertal bestämmelser om värdepappersrörelse, fondförvaltning, funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad, sund fondverksamhet samt företagsledningens ansvar. Finansinspektionen redogör för de bestämmelser som tillämpas för detta beslut i *bilaga 2*.

Det är med utgångspunkt i dessa bestämmelser som Finansinspektionen har gjort de bedömningar som redovisas nedan.

3 Finansinspektionens bedömning

3.1 Inledning

Finansinspektionens undersökning har bl.a. visat på allvarliga brister i bolagets förmåga att identifiera och hantera intressekonflikter som kan uppstå vid transaktioner mellan bolagets fonder och närstående bolag. Med närstående bolag avses här bolag där personer i bolagets företagsledning har styrelseuppdrag eller ägarintressen eller där det har funnits viss ägargemenskap mellan bolaget och motparterna, för en närmare beskrivning se *bilaga 3*. Därtill kommer bolagets organisation som har inneburit en sammanblandning av företagsledning, fondförvaltning och ansvar för kontrollerade funktioner för riskhantering och regelefterlevnad. Denna sammanblandning gör att kontrollfunktionernas oberoende från den verksamhet de är satta att kontrollera starkt kan ifrågasättas.

3.2 Intressekonflikter och egna affärer

Ett bolag som bedriver fondverksamhet ska enligt 4 kap. 2 § LIF vid förvaltningen av en investeringsfond handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse. Detta innebär att andra intressen, som ägares eller styrelseledamöters, får stå tillbaka till förmån för andelsägarna. Bolaget ska ha instruktioner där det framgår hur bolaget hanterar intressekonflikter. I dessa ska bolaget redogöra för vilka intressekonflikter det har identifierat i sin verksamhet och även ange hur dessa hanteras (jfr 12 kap 1 och 2 §§ fondföreskrifterna).

Finansinspektionen har uppmärksammat att bolaget för fondernas räkning har gjort placeringar i form av penninglån till A-Com AB (nedan A-Com), Arvid Svensson Invest AB (nedan Arvid Svensson Invest) och Smoke Free Intressenter AB (nedan Smoke Free Intressenter), som alla är närstående bolag till bolaget. Som Finansinspektionen redogör för närmare nedan i avsnitt 3.4 har placeringarna bedömts vara otillåtna penninglån i fondverksamheten. Bolaget har även för fondernas räkning gjort transaktioner med A-Com avseende konvertibler och

köpt aktier i Sjöo Sandström Sweden AB (nedan Sjöo Sandström) och Smoke Free Intressenter.

Bolaget har således för sina fonders räkning gjort flera transaktioner med närstående bolag. Transaktioner för fondernas räkning med närstående bolag utgör exempel på sådana transaktioner där det finns en intressekonflikt mellan företagsledning/ägare och fondandelsägarna. Det är därför av stor betydelse att ett fondbolag på ett korrekt sätt identifierar och hanterar den typen av intressekonflikter i verksamheten.

Det framgår inte av bolagets instruktioner för hantering av intressekonflikter att bolaget har identifierat att transaktioner med närstående bolag kan utgöra eller ge upphov till intressekonflikter eller att bolaget har vidtagit några åtgärder för att hantera en sådan situation.

Bolaget har uppgett att det har haft insikt om risken för intressekonflikter även om detta inte uttryckligen har framgått av bolagets policy. Finansinspektionen anser inte att bolagets instruktioner för hantering av intressekonflikter har uppfyllt 12 kap. 1 och 2 §§ fondföreskrifterna.

Av Finansinspektionens undersökning framgår vidare att bolagets rutiner för uppföljning, rapportering och anmälan av förändringar i innehav av finansiella instrument genom egna affärer inte har fungerat på ett tillfredsställande sätt och bolaget har därmed inte levt upp till kraven i 10 kap. 3 § fondföreskrifterna och 8 kap. 2 § värdepappersföreskrifterna.

Bolagets bristande förmåga att identifiera och hantera intressekonflikter samt bolagets otillfredsställande hantering av egna affärer innebär enligt Finansinspektionens mening att bolaget inte har levt upp till kravet i 2 kap. 17 § LIF på att bedriva en sund fondverksamhet.

3.3 Företagsledningens ansvar

Det är företagsledningen, dvs. styrelsen och den verkställande direktören, som ansvarar för att se till att bolaget fullgör de skyldigheter som följer av LV och LIF och andra författningar som reglerar den verksamhet bolaget bedriver. Det är företagsledningens ansvar att fördela funktioner i bolaget och se till att kontrollfunktionerna har kompetens och resurser för att kunna utföra sitt arbete och att det finns anpassade och aktuella styrdokument. Det innebär bland annat att företagsledningen ska skapa interna kontrollfunktioner, vilka i sig är en förutsättning för företagsledningens möjligheter att säkerställa att verksamheten drivs i enlighet med gällande regler. Funktionerna för regelefterlevnad, riskhantering och intern revision ska regelbundet, minst årligen, rapportera skriftligen till företagsledningen. Kravet på skriftlig rapportering syftar till att säkerställa att styrelsen och verkställande direktören får den information om verksamheten som är nödvändig för att kunna följa upp verksamheten och vid behov vidta åtgärder. Bristfällig rapportering medför således minskade möjligheter för företagsledningen att följa upp och utvärdera verksamheten.

De brister som behandlas i beslutet har till stor del berott på att företagsledningen brustit i att, utifrån gällande regelverk, styra och organisera verksamheten på ett sätt som tydligt fördelar funktioner och ansvarsområden och i ett senare skede kontrollera att den bedrivits på avsett sätt. Företagsledningen har dessutom i allra högsta grad varit delaktig i de placeringsbeslut som har medfört att transaktioner med närstående bolag har gjorts och att penninglån har beviljats med fondmedel till närstående bolag. De konstaterade bristerna i bolagets organisation, som medfört att funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad inte varit oberoende, samt inom fondförvaltningen gör att Finansinspektionen drar slutsatsen att de personer som har ansvarat för arbetsuppgifterna inte haft den sakkunskap och kompetens som krävs för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Bristerna i organisationen och fondförvaltningen redogörs närmare för nedan.

Företagsledningen har inte lyckats ta till sig påpekanden om brister från fondernas förvaringsinstitut och omsätta dessa till effektiva rutiner. Förvaringsinstitutet påtalade redan under december 2010 för bolaget att det gjorde bedömningen att två av de lån som bolagets fonder lämnat inte var tillåtna placeringar och att det inte fått aktiebrevet för fonden Cases innehav i Smoke Free Intressenter och Sjöo Sandström. Tvärtom har bolaget upprepat gjorda fel, som t.ex. att placera fondmedel i otillåtna tillgångar, även efter förvaringsinstitutets påpekanden. Det är särskilt allvarligt när påpekandena är hänförliga till andra bolag, gentemot vilka det för fondbolaget föreligger intressekonflikter. Trots att det gått relativt lång tid sedan vissa av förvaringsinstitutets påpekanden har bolaget inte sett till att bristerna har åtgärdats. Detta uppfattar Finansinspektionen som en oförmåga hos företagsledningen att inse vikten av att verksamheten drivs enligt gällande regelverk och med beaktande av andelsägarnas gemensamma intresse.

De konstaterade bristerna innebär att bolaget inte har levt upp till kraven i 6 kap. 1 och 6–12 §§ värdepappersföreskrifterna och motsvarande bestämmelser i fondföreskrifterna. Detta innebär att bolaget inte heller kan anses uppfylla sin skyldighet att enligt 2 kap. 17 § LIF driva verksamheten så att allmänhetens förtroende för fondmarknaden upprätthålls och enskildas kapitalinsatser inte otillbörligen äventyras samt i övrigt så att verksamheten kan anses sund. Inte heller har bolaget uppfyllt sin skyldighet att se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att styra rörelsen enligt 8 kap. 8 § LV och i övrigt ha sunda rutiner och effektiva metoder enligt 8 kap. 11 § LV.

3.4 Fondförvaltningen – placeringar av fondmedel

Bestämmelserna i 5 kap. LIF som behandlar placering av fondmedel i olika tillgångar är centrala för fondlagstiftningen och utgör tillsammans med fondföreskrifterna och fondbestämmelserna ramverket för en fonds placeringsmöjligheter. Att ett fondbolag i förvaltningen av en fond följer placeringsreglerna i LIF och fondföreskrifterna innebär bl.a. att en fondandelsägare garanteras en viss riskspridning i fonden samt att fondmedel investeras endast i tillåtna tillgångar. Att följa placeringsbestämmelserna är således av grundläggande betydelse i all fondverksamhet. Något förenklat kan man säga att fondbestämmelserna är del av

bolagets avtal med andelsägarna. Detta innebär att om bolaget inte placerar fondens medel i enlighet med vad avtalet säger, så har inte andelsägarna fått den förvaltning de har haft anledning att förvänta sig. Detta kan innebära helt andra risker för andelsägarnas medel än vad avsikten med placeringen varit.

Bolaget har i fondverksamheten gjort placeringar i strid med placeringsbestämmelserna i LIF på så sätt som beskrivs nedan. De otillåtna placeringarna har utgjort en mindre del, runt en procent vid varje tillfälle, av respektive fonds förmögenhet.

Otillåtna placeringar

I fonden Fair Play har ingått en fordran om tio miljoner kronor och upplupen ränta på A-Com som är ett publikt aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på Nasdaq OMX. Bakgrunden till fordran är att tio miljoner kronor lånades ut från fonden Fair Play till A-Com som i anslutning till detta utfärdade ett enkelt skuldebrev. I skuldebrevet anges att fordringen inte är omsättningsbar. Bolagets styrelseordförande satt i bolagets placeringsråd och var vid tidpunkten för investeringen även styrelseledamot i A-Com, se *bilaga 3*.

I fonden Case har ingått en fordran på Smoke Free Intressenter som är ett publikt onoterat aktiebolag. Bakgrunden till fordran är att drygt 17 miljoner kronor lämnades som aktieägarlån från fonden Case till Smoke Free Intressenter, som i anslutning till detta utfärdade ett enkelt skuldebrev. Den 11 oktober 2010 överläts kvarvarande del av fordran, motsvarande drygt tio miljoner kronor, till systerfonden Fair Play. Största ägaren av Smoke Free Intressenter äger även indirekt en mindre del av bolaget, se *bilaga 3*.

I fonden Fair Play har även ingått en fordran om nio miljoner kronor och upplupen ränta på Arvid Svensson Invest som är ett privat aktiebolag. Bakgrunden till fordran är att nio miljoner kronor i fonden Fair Play lånades ut till Arvid Svensson Invest som i samband med detta utfärdade ett enkelt skuldebrev i januari 2011. Av skuldebrevet framgår att det inte är överlåtbart utan låntagarens godkännande. När lånet förlängdes den 30 juni 2011 utfärdade Arvid Svensson Invest ett löpande skuldebrev utan begränsningar gällande möjligheterna till överlåtelse. Lånet förföll till betalning den 31 juli 2011. Arvid Svensson Invest äger indirekt cirka 12,5 procent av aktierna i bolaget, se *bilaga 3*.

Bolaget har anfört att oaktat investeringarnas lämplighet utgjorde de endast vid var tid cirka en procent av respektive fonds totala värde.

Finansinspektionen gör bedömningen att lånen som redogjorts för ovan är otillåtna placeringar av fondmedel eftersom placeringar har gjorts i tillgångar som inte finns angivna i 5 kap. 1 § LIF.

Fordran på A-Com, som ingick i fonden Fair Play fram till oktober 2010, var inte omsättningsbar och fordran på Arvid Svensson Invest, som ingick i Fair Play fram till den 30 juni 2011, fick inte överlåtas utan skriftligt samtycke från Arvid Svensson Invest. De har därmed inte utgjort överlåtbara värdepapper enligt LIF.

Det löpande skuldebrevet som getts ut av Arvid Svensson Invest och som ingick i fonden Fair Play mellan den 30 juni och den 30 juli uppfyller inte kriterierna för att vara ett finansiellt instrument, då ett löpande skuldebrev som getts ut av ett privat aktiebolag inte är avsett för handel på värdepappersmarknaden och därmed inte utgör en tillåten tillgång enligt LIF. Fordran på Smoke Free Intressenter är ett enkelt skuldebrev som typiskt sett inte är avsett för handel på värdepappersmarknaden och därmed inte utgör ett finansiellt instrument och en likvid finansiell tillgång enligt LIF. Vidare anser Finansinspektionen att bolaget har lämnat lånen i strid med förbudet i LIF mot att i fondverksamheten bevilja penninglån. Fonderna Case och Fair Play har inte något undantag från denna bestämmelse i sina fondbestämmelser. Förutom att placeringarna i sig inte var tillåtna, så har fondbolaget dessutom placerat dessa medel i bolag där intressegemenskap föreligger.

I fonden Fair Play ingick från oktober 2010 till december 2010 ett löpande skuldebrev som getts ut av A-Com. Detta skuldebrev var det enda skuldebrevet av sitt slag som getts ut av A-Com, vilket innebär att 100 procent av utgivna instrument från A-Com ingick i fonden. Denna placering utgör därmed en överträdelse av bestämmelsen i 5 kap. 19 § första stycket 2 LIF.

3.5 Fondförvaltningen - förvaringen av vissa tillgångar

Enligt 3 kap. 1 § LIF ska det för varje investeringsfond finnas ett förvaringsinstitut. Förvaringsinstitutets roll utgör en del av fondbolagets grundläggande skydd av fondandelsägarna i förhållande till fondbolaget. Skyddet innebär att fondens egendom hålls separerad från fondverksamheten genom att den förvaras av ett från fondbolaget fristående förvaringsinstitut. En förutsättning för skyddet är att förvaringsinstitutet verkligen har hand om all egendom som ingår i fonden.

Finansinspektionen konstaterar att bolaget genom att underlåta att lämna över vissa aktiebrev till förvaringsinstitutet har omöjliggjort för förvaringsinstitutet att efterfölja sin skyldighet att förvara egendomen som ingår i fonden.

Förvaringsinstitutet uppmärksammade i december 2010 bolaget på att förvaringsinstitutet inte hade fått aktiebrev avseende innehaven i Smoke Free Intressenter och Sjöo Sandström för förvaring. Detta har inneburit att förvaringsinstitutet har saknat kontroll över egendomen i fonderna Case och Fair Play avseende fondernas aktieinnehav i dessa bolag. Fonderna Case har haft innehav i Sjöo Sandström och i Smoke Free Intressenter. Innehavet i Smoke Free Intressenter överläts till fonden Fair Play i oktober 2010, vilket redogörs för nedan under avsnitt 3.6.

Överlåtelsen av aktierna i Smoke Free Intressenter från Case till Fair Play hade fortfarande cirka sex månader efter överlåtelsen inte införts i aktieboken. Genom att bolaget inte har sett till att vidta de åtgärder som krävs för att uppnå sakrättsligt skydd för fonden Fair Play har bolaget äventyrat fondens tillgångar och utsatt andelsägarna i fonden för en onödig risk.

Bolaget har uppgett att det trots ansträngningar inte har fått aktiebrev utfärdade för aktierna. Såvitt gäller Sjöo Sandström anser Finansinspektionen att detta är anmärkningsvärt, eftersom bolagets ordförande vid tidpunkten satt i styrelsen för Sjöo Sandström. Även gentemot Smoke Free Intressenter fanns intressegemenskap mellan de båda bolagen.

Bolaget har vidare uppgett att det under sommaren 2011 avvecklat sitt ägande i Sjöo Sandström och beslutat att avyttra aktierna i Smoke Free Intressenter.

Sammantaget har bolaget genom sitt handlande inte levt upp till kravet i 2 kap. 17 § LIF på att driva sin verksamhet så att allmänhetens förtroende för fondmarknaden upprätthålls och enskildas kapitalinsatser inte otillbörligen äventyras samt i övrigt så att verksamheten kan anses sund.

3.6 Fondförvaltningen – värderingen av onoterade innehav

Värderingen av fonders innehav är central i fondverksamheten. Den ligger till grund för de andelskurser till vilka andelsägare tecknar och löser in andelar samt för hur stor förvaltningsavgift en andelsägare får betala. En felaktig värdering medför alltså att andelsägare betalar för mycket eller för lite i dessa avseenden. Värderingen är även en del av, och en förutsättning för, en fungerande riskhantering. Möjligheterna att värdera ett värdepapper till marknadsvärdet påverkar fondens möjlighet att överhuvudtaget investera i värdepapperet. Detta är förtydligt i exempelvis 15 kap. 1 § i fondföreskrifterna vad avser överlåtbara värdepapper. Om marknadsvärdering inte kan ske på ett tillförlitligt sätt är värdepapperet inte ens en tillåten tillgång för fonden att placera i.

De innehav som behandlas i detta avsnitt är inte upptagna till handel på en reglerad marknad eller motsvarande marknad utanför EES eller föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten, utan är vad som i dagligt tal brukar kallas onoterade. När begreppet onoterade innehav eller onoterade tillgångar används i detta beslut avses således den typen av innehav. Onoterade innehav i fonder ska alltid, precis som noterade, värderas till marknadsvärde. Innehaven i fonden ska vid varje tillfälle vara rätt värderade för att kunna säkerställa att samtliga andelsägare behandlas lika.

Finansinspektionen gör bedömningen att det finns brister i bolagets rutiner för värdering av onoterade innehav. I Fair Play ingick sedan hösten 2010 konvertibla skuldebrev, utgivna av A-Com, till ett värde av cirka 20 miljoner kronor, motsvarande cirka två procent av fondens värde. Detta innehav har löpande värderats till anskaffningsvärde. I fonden Case har ingått aktier i Sjöo Sandström som löpande har värderats till anskaffningsvärde och utgjort cirka 0,8 procent av fondens värde.

Finansinspektionen anser inte att bolaget löpande har analyserat och värderat konvertiblerna som getts ut av A-Com utifrån marknadsvärdet, eftersom dessa uteslutande har värderats utifrån anskaffningsvärde. Samma sak gäller för innehaven i Sjöo Sandström.

När det gäller de aktier i Smoke Free Intressenter som överläts från fonden Case till Fair Play i oktober 2010, har bolaget uppgett att innehavet i Smoke Free Intressenter värderades marknadsmässigt inför överlåtelsen. Trots detta konstaterar Finansinspektionen att värdet av aktierna vid överlåtelsepunkten var 46 procent högre än värdet som angetts i portföljssystemet för fonden Case affärsdagen innan överlåtelsen, som även är det värde som angetts i fondens halvårsrapport per den 30 juni 2010. Enligt bolaget var den värdering som gjordes korrekt utifrån en samlad värdering av såväl aktier och aktieägarlån till Smoke Free Intressenter, som enligt bolaget hörde samman. Med hänsyn till bolagets uppgift att värderingen vid överlåtelsepunkten var korrekt gör Finansinspektionen bedömningen att bolaget har använt ett felaktigt värde på aktierna i portföljssystemet för fonden Case dagen innan affärsdagen samt att fel värde angetts i fondens halvårsrapport. Bolaget har därmed inte efterlevt 19 kap. 2 § fondföreskrifterna när uppgift om aktiernas marknadsvärde har lämnats i fondens halvårsrapport per den 30 juni 2010. Finansinspektionen finner det även oklart vilket värde som har använts i värderingen av fondens andelsvärde.

Finansinspektionens sammantagna bedömning är att bolagets rutiner för att värdera innehaven har varit otillräckliga och att dokumentationen av värderingen har varit bristfällig.

3.7 Funktionen för riskhantering

Funktionen för riskhantering i ett fondbolag ska utgöra ett centralt verktyg för styrelsen och den verkställande direktören i arbetet med att skapa en god intern styrning och kontroll. Funktionen för riskhantering ska vara oberoende i förhållande till fondförvaltningen för att säkerställa funktionens integritet och effektivitet och på så sätt skapa förutsättningar för en väl fungerande riskhantering (6 kap. 12 § första stycket fondföreskrifterna). Exempelvis har en oberoende riskhanteringsfunktion bättre möjligheter att upptäcka och åtgärda en placeringsöverträdelse än en riskhanteringsfunktion som utgörs av någon som även deltagit i placeringsbeslutet. Brister avseende kontrollfunktionens oberoende innebär således en risk för att överträdelser sker i verksamheten eller inte uppmärksammas och åtgärdas.

Regelverket om riskhantering syftar även till att säkerställa att ett fondbolag har nödvändiga rutiner på plats för att uppnå en ändamålsenlig och väl fungerande riskhantering, vilket i sin tur är nödvändigt för en god intern kontroll. Funktionen för riskhantering i ett fondbolag ska kontrollera att instruktionerna och rutinerna avseende riskhanteringen är lämpliga och effektiva, att rutinerna följs och att brister i instruktionerna och rutinerna åtgärdas (6 kap. 11 § fondföreskrifterna).

Risksvarig i bolaget har varit den verkställande direktören, som även har deltagit i förvaltningen av de fonder som bolaget förvaltar samt i placeringsrådet som fattat beslut om sammansättningen av den modellportfölj som används inom den diskretionära kapitalförvaltningen. Med hänsyn till redovisade förhållanden anser Finansinspektionen att bolaget har saknat en oberoende riskhanteringsfunktion enligt kra-

ven i 6 kap. 12 § första stycket av värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna. Vidare har framkommit att även bolagets styrelseordförande och en styrelseledamot har ingått i förvaltningen av bolagets fonder samtidigt som de utfört riskhanteringsarbete i bolaget. Denna sammanblandning av förvaltningsarbete och riskhantering tyder på att bolaget har saknat insikt om vikten av en oberoende riskhanteringsfunktion i bolagets verksamhet.

Mot bakgrund av de uppgifter som bolaget lämnat till Finansinspektionen angående bolagets löpande riskhanteringsarbete gör Finansinspektionen bedömningen att de kontroller som funktionen har utfört antingen inte har varit tillräckligt omfattande eller inte har utförts med tillräcklig omsorg. Det kan vara en förklaring till att riskhanteringsfunktionen inte har uppmärksammat de överträdelser som förekommit inom fondförvaltningen. Vidare har bolagets instruktioner för riskhantering inte uppfyllt kraven i 6 kap. 11 § första stycket värdepappersföreskrifterna och 6 kap. 11 § andra stycket fondföreskrifterna. Instruktionerna angav exempelvis inte vem som ansvarar för styrning och kontroll av vissa risker och innehöll inga uppgifter om hanteringen av risker i den diskretionära portföljförvaltningen samt har varit för allmänt hållna för att kunna utgöra ett styrmedel i verksamheten. Rapporteringen avseende riskhanteringen i bolagets fondverksamhet och den diskretionära portföljförvaltningen under 2008–2010 har varit bristfällig.

Bolaget har uppgett att lösningen med den verkställande direktören som ansvarig för riskhanteringsfunktionen endast har varit avsedd som tillfällig, men att bolaget inte lyckats hitta en lämpligare permanent lösning genom exempelvis rekrytering. Nu är funktionen för riskhantering utlagd på en uppdragstagare.

Finansinspektionen gör den sammantagna bedömningen att bolaget genom bristerna i riskhanteringsfunktionen inte har efterlevt 8 kap. 4 § LV och kravet i 2 kap. 17 § LIF på att bedriva en sund fondverksamhet.

3.8 Funktionen för regelefterlevnad

Funktionen för regelefterlevnad i ett fondbolag utgör även detta ett centralt verktyg för styrelsen och den verkställande direktören i arbetet med att skapa en god intern styrning och kontroll. I funktionen för regelefterlevnads uppgifter ingår bl.a. att utföra oberoende och löpande kontroller av bolagets efterlevnad av lagar och andra författningar samt interna styrdokument. Resultatet av kontrollerna ska löpande rapporteras till styrelsen. Kravet på att funktionen för regelefterlevnad ska arbeta oberoende avser att säkerställa funktionens effektivitet och integritet och på så sätt skapa förutsättningar för en väl fungerande regelefterlevnad i bolagets verksamhet. Brister avseende kontrollfunktionens oberoende samt brister i funktionens instruktioner och uteblivna rapporter till styrelsen innebär en risk för att överträdelser av regelverket sker i verksamheten eller inte uppmärksammas och åtgärdas.

I bolaget har den verkställande direktören, förutom att vara riskansvarig, även varit ansvarig för funktionen för regelefterlevnad. Därutöver har han även delta-

git i fondförvaltningen och den diskretionära kapitalförvaltningen vilket medför att funktionen inte kan anses ha arbetat oberoende på det sätt som avses i 6 kap. 9 och 10 §§ fondföreskrifterna.

Bolagets instruktion för regelansvarig har inte uppfyllt kraven som ställs i värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna. Instruktionen har inte innehållit någon information om att funktionen ska genomföra löpande kontroller av verksamheten. Det har saknats uppgifter om att funktionen ska utbilda anställda och styrelse om de regler som styr bolagets verksamhet. Det har även saknats uppgifter om att regelansvarig ska upprätta rapporter samt att det inte har funnits hänvisning till de regelverk som bolaget ska följa. Vidare har bolagets styrelse under 2008–2010 inte fått skriftliga rapporter avseende regelefterlevnaden i bolaget, vilket är ett krav enligt 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna.

Bolaget har inte invänt mot de iakttagelser som Finansinspektionen har gjort när det gäller regelefterlevnadsfunktionen. Bolaget har uppgett att avsikten inte var att funktionen för regelefterlevnad skulle ligga hos den verkställande direktören under någon längre tid, men att bolaget inte förmått rekrytera någon som kunnat ta över befattningen. Numera är funktionen för regelefterlevnad utlagd på en uppdragstagare.

Av ovanstående gör Finansinspektionen bedömningen att bolagets funktion för regelefterlevnad inte har varit effektiv och att funktionen inte har haft det ansvar och de arbetsuppgifter som framgår av gällande regelverk. Bolaget har därmed inte uppfyllt 6 kap. 9 § värdepappersföreskrifterna och motsvarande bestämmelse i fondföreskrifterna. Detta kan vara en anledning till att bolaget inte har uppmärksammat att bolaget har gjort placeringar av fondmedel som Finansinspektionen bedömt vara otillåtna. Genom bristerna i funktionen för regelefterlevnad har bolaget inte uppfyllt 8 kap. 9 § LV samt inte levt upp till kravet i 2 kap. 17 § LIF på att bedriva en sund fondverksamhet.

4 Övervägande om ingripande

4.1 Tillämpliga bestämmelser

Enligt 25 kap. 1 § LV ska Finansinspektionen ingripa om ett värdepappersinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt LV, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar bolagets verksamhet.

Finansinspektionen har möjlighet att ingripa på olika sätt. Det kan t.ex. ske genom att Finansinspektionen meddelar bolaget en anmärkning eller förelägger bolaget att vidta en åtgärd för att komma tillrätta med situationen. Om överträdelserna är allvarliga ska emellertid bolagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, ska det meddelas en varning.

I de fall ett värdepappersbolag som även driver fondverksamhet som avser specialfonder har meddelats beslut om anmärkning eller varning följer av 25 kap. 8–10 §§ LV och 12 kap. 7–9 §§ LIF att Finansinspektionen får besluta att bolaget ska betala en straffavgift. Straffavgiften ska uppgå till lägst 5000 kr och högst 50 miljoner kronor, men inte överstiga tio procent av fondbolagets omsättning under närmast föregående räkenskapsår.

4.2 Bedömning av överträdelserna

Bolaget har för sina fonders räkning gjort transaktioner med ett antal närstående bolag utan att det funnits tydliga riktlinjer för att identifiera och hantera de intressekonflikter som kan uppstå vid sådana transaktioner. Bristerna visar att bolaget inte har insett vikten av att hantera intressekonflikter vid transaktioner där det kan ifrågasättas om de utförs i annat syfte än med andelsägarnas gemensamma intresse för ögonen. Det är grundläggande för allmänhetens förtroende för fondmarknaden att potentiella intressekonflikter av det här slaget tydligt uppmärksammas av bolaget och att de dokumenteras i bolagets instruktioner för hantering av intressekonflikter. Att bolaget inte har insett vikten av att den här typen av intressekonflikter hanteras visar också det förhållandet att bolagets rutiner för uppföljning, rapportering och anmälan av förändringar i innehav av finansiella instrument genom egna affärer inte har fungerat tillfredsställande.

Bolagets organisation har varit sådan att den verkställande direktören och i viss mån bolagets styrelseordförande har ansvarat för en rad centrala funktioner i bolaget. När samma personer i stor utsträckning även kontrollerar den verksamhet de själva deltar i, uppstår problem med oberoendet i bolagets kontrollfunktioner för riskhantering och regelefterlevnad. Bolagets rutiner och riktlinjer för kontrollfunktionerna har inte innehållit något som tyder på att bolaget identifierat problemen i dessa avseenden. Inte heller har framgått hur de har hanterats för att bolaget ska kunna hävda att den valda organisationen av verksamheten varit förenlig med kraven på att driva en sund fondverksamhet i LIF och en sund värdepappersrörelse enligt LV.

Bolaget har i fondförvaltningen inte följt de placeringsbegränsningar som följer av lag och fondbestämmelser. Finansinspektionen konstaterar i detta sammanhang att storleken på de otillåtna placeringar som har gjorts har utgjort en förhållandevis liten andel av fondernas totala värde. De otillåtna lånen har vid varje tidpunkt utgjort motsvarande cirka en procent av fonden Fair Plays värde, vilket trots allt har begränsat storleken på den potentiella skada som kunnat drabba andelsägarna till följd av placeringarna. Detta beaktas i Finansinspektionens bedömning av bolagets överträdelser. Finansinspektionen finner det dock anmärkningsvärt att fondmedel används för att bevilja lån till närstående bolag på sätt som bolaget gjort. Det ger ett intryck av att bolaget och dess ägare medvetet velat använda fondandelsägarnas medel som ett slags riskkapital i andra verksamheter som ägarkretsen varit involverade i.

Bolaget har vidare trots påpekande från förvaringsinstitutet inte sett till att få in aktiebrev för innehav i två bolag. Detta har omöjliggjort för förvaringsinstitutet att efterfölja sin skyldighet att förvara egendomen som ingår i fonden och därigenom upprätthålla skyddet för andelsägarna. Särskilt anmärkningsvärt är att innehaven avser aktier i bolag där bolagets styrelseordförande satt i styrelsen i det ena bolaget och det fanns viss ägargemenskap i det andra. Det borde därför ha varit möjligt för bolaget att relativt enkelt se till att få aktiebrev överlämnade.

Eftersom överträdelserna har varit återkommande och uppmärksammats först i och med förvaringsinstitutets och Finansinspektionens påpekanden visar det att bolaget har haft en bristande intern styrning och kontroll och en bristande förståelse för gällande regelverk. Detta är synnerligen allvarligt eftersom det, så länge företagsledningen inte klarar att säkerställa att verksamheten drivs enligt gällande regelverk, finns uppenbara risker för nya överträdelser.

Finansinspektionen anser att de sammantagna överträdelserna är allvarliga.

4.3 Bolagets åtgärder

Sedan Finansinspektionen har påtalat ovan nämnda brister har bolaget vidtagit en rad olika åtgärder för att komma till rätta med dessa. Vad gäller företagsledningen har bolagets verkställande direktör frånträtt sitt uppdrag och ersatts med en ny verkställande direktör. Bolagets tidigare verkställande direktör kommer att finnas kvar i bolaget med en rent operativ roll som förvaltare. Bolaget har vidare beslutat att minska antalet styrelseledamöter till fyra. Tre nya styrelseledamöter har valts, varav en blir ny styrelseordförande. Endast en person blir kvar från den tidigare styrelsen. Bolaget har även uppgett att nyligen utsedd ansvarig för funktionen för regelefterlevnad tills vidare kommer att delta på styrelsens möten för att på så sätt få särskilt fokus på regelefterlevnadsfrågor.

Avseende placeringsöverträdelserna i fondförvaltningen har bolaget uppgett att samtliga penninglån är återbetalade och att bolaget har beslutat att avveckla fondernas innehav av aktier i Sjö Sandström och Smoke Free Intressenter. Bolaget har vidare uppgett att det har förändrat sina värderingsrutiner och beslutat att inga nya investeringar i onoterade innehav tills vidare får ske. För att säkerställa oberoendet hos funktionerna för riskhantering och regelefterlevnad har ansvaret för dessa funktioner lagts ut på utomstående uppdragstagare. Bolaget har arbetat fram en ny organisation där funktionen för riskhantering är åtskild från funktionerna för regelefterlevnad och styrning. Bolaget har vidare uppgett att ansvarig för riskhantering under september 2011 har påbörjat en genomgripande analys av bolagets och fondernas rutiner för riskhantering. Översynen kommer att inkludera instruktioner, arbetsbeskrivningar och den praktiska hanteringen av samtliga risker i verksamheten. Bolaget har uppgett att ansvarig för regelefterlevnad på motsvarande sätt under september 2011, tillsammans med bolaget och den nya styrelsen, har påbörjat en genomgång och dokumentation av bolagets processer bl.a. i syfte att tydliggöra vilka kontroller som ska ske i det dagliga arbetet, vem som ska ansvara för kontrollerna samt hur rapporteringsordningen ska se ut. Bolaget har vidare uppgett att bolagets rutiner för uppföljning, rapportering och

anmälan av förändringar i innehav av finansiella instrument genom egna affärer kommer att kartläggas och följas upp av de nytillträdde funktionerna för regelefterlevnad och riskhantering.

4.4 Val av ingripande

Som framgått av avsnitt 4.2 anser Finansinspektionen att de sammantagna överträdelserna är allvarliga, eftersom de rör centrala delar av verksamheten och omfattar flera olika områden. Särskilt anmärkningsvärt är att överträdelserna ger ett intryck av att bolaget visar ett svagt intresse för och nonchalant attityd till betydelsen av att reglerna följs. Det finns därför i och för sig skäl att återkalla bolagets tillstånd. Som ett alternativ till att återkalla tillståndet kan Finansinspektionen i stället meddela en varning. Denna möjlighet finns om det föreligger skäl för återkallelse men varning i det enskilda fallet framstår som en tillräcklig åtgärd (se prop. 2007/08:57 s. 75). Detta kan t.ex. vara fallet när bolaget har påbörjat förändringar av verksamheten och vidtagit åtgärder som medför att det finns befogad anledning att anta att bolaget inte kommer att upprepa överträdelserna samt att starka skäl talar för att bolaget i framtiden kommer att följa det regelverk som gäller för verksamheten.

Finansinspektionen konstaterar att bolaget har vidtagit en rad åtgärder för att komma till rätta med bristerna i verksamheten. Finansinspektionen lägger stor vikt vid ändringarna i styrelsesammansättningen och att bolaget tillsätter en ny verkställande direktör. Finansinspektionen förutsätter att bolagets nya styrelse framöver ser över företagets ledning och att bolagets organisation i övrigt är tillfredsställande utifrån de regler som gäller för verksamheten. Vissa förändringar har redan genomförts i bolagets organisation. Därutöver kommer utomstående uppdragstagare framöver att ansvara för såväl funktionen för riskhantering som för funktionen för regelefterlevnad. Genom dessa åtgärder finns goda förutsättningar för bolaget att säkerställa oberoendet i funktionerna och att förhindra framtida överträdelser inom fondförvaltningen.

Enligt Finansinspektionens bedömning får de åtgärder bolaget har vidtagit och kommer att vidta anses vara tillräckliga för att ge grund för en god prognos för bolaget. Ingripandet kan därmed stanna vid en varning. Finansinspektionen kommer inom ramen för sin tillsyn att följa upp de förändringar bolaget nu har genomfört samt de ändringar av verksamheten som bolaget har åtagit sig att genomföra.

De överträdelser som har skett i bolaget är emellertid så allvarliga att ett ingripande som består av endast en varning inte är tillräckligt. Varningen bör därför förenas med en straffavgift. Straffavgiften får uppgå till högst tio procent av föregående års omsättning för bolaget. Enligt bolagets årsredovisning för 2010, som lämnats in till Bolagsverket, uppgick bolagets nettoomsättning till 33 017 000 kronor. Straffavgiften kan därför högst uppgå till 3 301 000 kronor. Straffavgiften ska ses som en gradering av överträdelserna. Mot bakgrund av överträdelsernas allvarliga karaktär och de avsett centrala funktioner i bolaget finner Fi-

nansinspektionen att avgiften ska bestämmas till 2 500 000 kronor, vilket motsvarar drygt 75 procent av maximal avgift.

Straffavgiften tillfaller staten och faktureras av Finansinspektionen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

FINANSINSPEKTIONEN

Bengt Westerberg
Styrelseordförande

Fredrik Lundberg
Jurist

Beslutet har fattats av Finansinspektionens styrelse (Bengt Westerberg, ordförande, Margareta Åberg, Birgitta Johansson Hedberg, Eva Lindström, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg, och Martin Andersson, generaldirektör) efter föredragning av juristen Fredrik Lundberg. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Per Håkansson samt enhetschefen Agneta Blomquist, enhetschefen Mattias Anjou, enhetschefen Åsa Thalén och finansinspektören Charlotte Jeppsson deltagit.

DELGIVNINGSKVITTO

FI Dnr 11-6645
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Rubrik

Handling:

Beslut avseende varning och straffavgift meddelat den 10 november 2011 till
Case Asset Management AB

Jag har denna dag tagit del av handlingen.

.....
DATUM

.....
NAMNTECKNING

.....
NAMNFÖRTYDLIGANDE

.....
EV. NY ADRESS

.....

.....

.....

Detta kvitto ska sändas tillbaka till Finansinspektionen **omgående**. Om kvittot inte skickas tillbaka kan delgivning ske på annat sätt, t.ex. genom stämmingsman.

Om du använder det bifogade kuvertet är återsändandet gratis.

Glöm inte att **ange datum** för mottagandet.

Bilaga 1

Hur man överklagar till förvaltningsrätten

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det. Skriv i så fall till Förvaltningsrätten, men sänd in skrivelsen till:

Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 STOCKHOLM.

Ange i er skrivelse ärendets nummer, vilket beslut ni överklagar, den ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras. Underteckna skrivelsen och ange namn och adress.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fick detta beslut. Om överklagandet kommer senare får det inte prövas.

Finansinspektionen sänder överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning, om Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Tillämpliga bestämmelser

Inledning

Bolaget är ett värdepappersbolag med tillstånd enligt LV och ska därför bl.a. tillämpa bestämmelserna i LV och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse, nedan värdepappersföreskrifterna. Eftersom bolaget även har tillstånd att driva fondverksamhet som avser specialfonder enligt 1 kap. 5 § LIF ska bolaget också tillämpa de bestämmelser i LIF som anges i den paragrafen. Vidare ska bolaget i sin fondverksamhet följa stora delar av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:11) om investeringsfonder, nedan fondföreskrifterna.

Den 1 augusti 2011 trädde flera ändringar i LV, LIF, värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna i kraft. Eftersom det här beslutet avser händelser och omständigheter före den 1 augusti 2011 ska de bedömas mot de regler som gällde vid den tiden.

Fondförvaltning

LIF

Finansiellt instrument definieras i 1 kap. 1 § 6 LIF som överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden.

Överlåtbara värdepapper definieras i 1 kap. 1 § 21 LIF som a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier, b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

I 1 kap. 5 § andra stycket LIF anges vilka bestämmelser i LIF som ska tillämpas för sådan fondverksamhet avseende specialfonder som ett värdepappersbolag kan få tillstånd för.

Enligt 3 kap. 2 § LIF ska ett förvaringsinstitut för en investeringsfond bl.a. ta emot och förvara den egendom som ingår i fonden.

Egendom som ingår i en investeringsfond ska enligt 4 kap. 10 § LIF andra stycket värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

5 kap. LIF innehåller de placeringsbegränsningar som gäller vid förvaltningen av en värdepappersfond. Enligt 5 kap. 1 § andra stycket LIF får medel i en värdepappersfond placeras i likvida finansiella tillgångar som utgörs av överlåtba-

ra värdepapper, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument och fondandelar samt på konto i kreditinstitut.

Det följer av 5 kap. 19 § första stycket 2 LIF att överlåtbara värdepapper, i form av obligationer och andra skuldförbindelser, eller i en investeringsfond inte får överstiga tio procent av de instrument som getts ut av en och samma emittent om de inte är utgivna eller garanterade av en stat, av en kommun eller statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av något mellanstatligt organ i vilket en eller flera stater inom EES är medlemmar.

Enligt 5 kap. 23 § 1 LIF får ett fondbolag i fondverksamheten bl.a. inte bevilja penninglån.

Av 6 kap. 1 § LIF framgår att för förvaltningen av medel i en specialfond gäller bestämmelserna i 5 kap. samma lag om inte Finansinspektionen har tillåtit ett undantag.

Fondföreskrifterna

Av 6 kap. 1 § första stycket 6 fondföreskrifterna framgår att ett bolag som driver fondverksamhet ska bevara relevanta uppgifter som avser fondverksamheten och den interna organisationen i minst fem år.

Enligt 19 kap. 2 § första stycket fondföreskrifterna, som ska tillämpas av ett bolag som driver fondverksamhet när det upprättar årsberättelse och halvårsredogörelse för en investeringsfond, ska egendom i fonden värderas utifrån gällande marknadsvärde. Gällande marknadsvärde kan, enligt 19 kap.2 § andra stycket fondföreskrifterna fastställas genom olika metoder, vilka ska tillämpas enligt följande ordning:

1. Om det finansiella instrumentet handlas på en aktiv marknad ska senaste betalkurs på balansdagen användas. Om balansdagen inte är handelsdag gäller motsvarande för senaste handelsdag före balansdagen.
2. Om det finansiella instrumentet inte handlas på en aktiv marknad ska gällande marknadsvärde härledas utifrån information om liknande transaktioner som skett under marknadsmässiga omständigheter den senaste tidsperioden.
3. Om inte metod 1 eller 2 går att tillämpa, eller blir uppenbart missvisande, ska gällande marknadsvärde fastställas genom att en värderingsmodell som är etablerad på marknaden används.

Intern styrning och kontroll samt sund fondverksamhet

LV

Av 8 kap. 4 § LV framgår att ett värdepappersbolag ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Bolaget ska se till att det har en tillfredsställande intern kontroll.

Styrelsen ansvarar enligt 8 kap. 8 § LV för att det finns skriftliga riktlinjer och instruktioner för att styra rörelsen. Dessa riktlinjer och instruktioner ska utvärderas och ses över regelbundet.

Enligt 8 kap. 9 § LV ska ett värdepappersinstitut upprätta och tillämpa de riktlinjer och rutiner som behövs för att bl.a. styrelsen och de anställda ska följa de regler som finns för verksamheten. Bolaget ska även upprätta och tillämpa regler för dessa personers egna affärer med finansiella instrument.

Enligt 8 kap. 11 § LV ska bolaget bl.a. tillämpa sunda rutiner för förvaltning av verksamheten och ha rutiner för intern kontroll.

LIF

Ett fondbolag ska enligt 2 kap. 17 § LIF driva sin verksamhet så att allmänhetens förtroende för fondmarknaden upprätthålls och enskildas kapitalinsatser inte otillbörligen äventyras samt i övrigt så att verksamheten kan anses sund.

Av 4 kap. 2 § tredje stycket LIF framgår att ett fondbolag vid förvaltningen av en investeringsfond ska handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse.

Värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna

I 6 kap. fondföreskrifterna anges de krav som ställs på bolagets organisation. Bolagets företagsledning, dvs. styrelsen och den verkställande direktören (jfr 6 kap. 6 §), ansvarar för att se till att ett fondbolag fullgör de skyldigheter som följer av LIF och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet. Vidare ska företagsledningen särskilt bedöma och regelbundet se över de instruktioner och rutiner som bolaget har enligt LIF och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet.

Av 6 kap. 1 § första stycket 1 i värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna följer att bolaget bl.a. ska ha en organisation som tydligt fördelar funktioner och ansvarsområdet. Enligt 6 kap. 1 § första stycket 2 i värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna ska relevanta personer vara medvetna om vilka rutiner de ska följa för att kunna fullgöra sina skyldigheter. Enligt 6 kap. 1 § första stycket fondföreskrifterna ska ett fondbolag anställa personal som har den kunskap och kompetens som krävs för arbetsuppgifterna.

I 6 kap. 6 och 7 §§ i värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna anges vilket ansvar företagsledningen, dvs. styrelsen och den verkställande direktören, har. Av 6 § första stycket värdepappersföreskrifterna och 6 § andra stycket fondföreskrifterna följer att bolaget ska säkerställa att företagsledningen är ansvarig för att se till att bolaget fullgör de skyldigheter som följer av LV, LIF och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet. Av 6 § andra stycket värdepappersföreskrifterna och 6 § tredje stycket fondföreskrifterna följer att företagsledningen, särskilt ska bedöma och regelbundet se över de riktlinjer, instruktioner och rutiner som bolaget har enligt LV, LIF och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet. Företagsledningen ska även vidta lämpliga åtgärder för att korrigera eventuella brister i riktlinjerna, instruktionerna och rutinerna. Enligt 7 § ska bolaget säkerställa att företagsledningen får regelbundna, åtminstone årliga, skriftliga rapporter om de områden som omfattas av bestämmelserna om regelefterlevnad, riskhantering och internrevision i 6 kap. i värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna. Rapporterna ska bl.a. innehålla uppgifter om vilka lämpliga åtgärder som har vidtagits vid eventuella brister.

Av 6 kap. 8 § i värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna följer att bolaget ska ha aktuella och lämpliga riktlinjer, instruktioner och rutiner för att kunna upptäcka vilka risker som finns för att företaget inte fullgöra sina förpliktelser enligt LV, LIF och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet.

Enligt 6 kap. 9 § i värdepappersföreskrifterna och fondföreskrifterna ska bolaget ha en permanent och effektiv funktion för regelefterlevnad som dels kontrollerar att rutinerna för att minimera ovannämnda risker är effektiva, dels utvärderar de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa riskerna. Funktionen ska också ge råd och stöd till de personer som arbetar i verksamheten.

Av 6 kap. 11 § värdepappersföreskrifterna framgår att ett värdepappersbolag ska ha aktuella och lämpliga riktlinjer och rutiner för riskhantering för att identifiera riskerna i verksamheten, fastställa den acceptabla risknivån och anta rutiner för att hantera dessa risker. Bolaget ska även kontrollera att instruktionerna är lämpliga och effektiva, att rutinerna följs och att brister i instruktionerna och rutinerna åtgärdas.

Av 6 kap. 12 § värdepappersföreskrifterna framgår att ett värdepappersbolag ska ha en funktion för riskhantering som arbetar oberoende, om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av dess investeringstjänster och investeringsverksamhet. Funktionen för riskhantering ska implementera de riktlinjer och rutiner som avses i 11 §, och tillhandahålla rapporter och råd till företagsledningen enligt 7 §.

Enligt 6 kap. 11 § första stycket fondföreskrifterna svarar företagsledningen för att styrning och uppföljning av risker i verksamheten är av tillfredsställande omfattning. Ett bolag ska enligt andra stycket i samma bestämmelse dels ha aktuella och lämpliga instruktioner för riskhantering i syfte att identifiera de risker som finns i dess verksamhet, metoder och system, dels vid behov fastställa den risknivå som bolaget kan acceptera, samt anta effektiva rutiner, metoder och mekanismer för att, mot bakgrund av risknivån ovan, hantera de risker som finns i dess verksamhet, metoder och system. Av 6 kap. 11 § tredje stycket framgår vidare att ett fondbolag även ska kontrollera att instruktioner och rutiner enligt andra stycket är lämpliga och effektiva, i vilken utsträckning bolaget, dess anställda och uppdragstagare följer de rutiner, metoder och mekanismer som ska antas enligt andra stycket, samt att åtgärder som bolaget vidtagit för att avhjälpa eventuella brister i instruktioner, rutiner och mekanismer samt de anställdas och uppdragstagares bristande tillämpning av dessa, är lämpliga och effektiva.

Ett bolag som driver fondverksamhet ska enligt 6 kap. 12 § första stycket ha en funktion för riskhantering som ska arbeta oberoende. För annan del av verksamheten än fondförvaltningen behöver inte bolaget uppfylla kravet på oberoende, om bolaget kan visa att detta krav inte är proportionerligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet och att bolagets funktion för riskhantering i denna del av verksamheten fortfarande fungerar effektivt. Funktionen för riskhantering ska enligt 6 kap. 12 § andra stycket implementera de instruktioner och rutiner samt utföra de kontroller som anges i 6 kap. 11 § samt tillhandahålla rapporter och råd till företagsledningen enligt 6 kap. 7 §.

Av såväl värdepappersföreskrifterna som fondföreskrifterna (8 kap. 2 § respektive 10 kap. 3 §) framgår att de rutiner som bolaget ska ha bl.a. ska säkerställa att bolaget snabbt underrättas om alla egna affärer som utförts av en relevant person, antingen genom en anmälan eller på annat sätt som gör det möjligt för bolaget att identifiera dessa transaktioner och att uppgifter om egna affärer som anmälts till eller som identifieras av bolaget bevaras.

Enligt 12 kap. 1 § fondföreskrifterna ska ett bolag som driver fondverksamhet ha instruktioner där det framgår hur bolaget hanterar intressekonflikter. Instruktionerna ska vara lämpliga med hänsyn till bolagets storlek och organisation samt till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Instruktionerna ska, enligt 12 kap. 2 § fondföreskrifterna, identifiera vilka omständigheter som utgör eller kan ge upphov till en intressekonflikt som medför en väsentlig risk för att en eller flera kunders intressen skadas med hänsyn till de tjänster och den verksamhet som utförs av bolaget eller för dess räkning. Instruktionerna ska även ange vilka rutiner som ska tillämpas och vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera intressekonflikter.